

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 20-11-71377 פלוני נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום ואח'

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת איריס רבינוביץ ברון

העותר פלוני
ע"י ב"כ עוה"ד שרון מאירי

נגד

משיבים
1. קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום
2. ראש אגף השיקום
3. שרית קדרון מנהל מחוז דן באגף השיקום
מפרקליטות מחוז מרכז (אזרחי)

פסק דין

<u>מבוא</u>	
1	
2	1. בפניי עתירה של העותר (להלן: "העותר"), כנגד אגף השיקום במשרד הבטחון (להלן:
3	"המשיב") ובעלי תפקידים במשיב.
4	2. העתירה הוגשה כנגד החלטת המשיב, שנמסרה לעותר במסגרת מכתב של המשיבה 3 מיום
5	10.9.20 (נספח ד' לעתירה). במסגרת ההחלטה, דחו המשיבים את בקשתו של העותר. העותר
6	ביקש מהמשיב ועותר בפני בית המשפט, למנות צוות CM דיור לצורך מציאת פתרון דיור
7	המתאים לצרכיו ומגבלותיו של העותר, ולקבוע כי פתרון הדיור יהיה בדרך של הריסת ביתו
8	הקיים ב [REDACTED] ובניית בית חדש על הקרקע שבבעלות העותר. העותר מבקש להורות
9	למשיב לעשות כן וכן להורות שהבית יהיה מתוכנן ומותאם למגבלותיו ולצרכיו של העותר,
10	ולקבוע כי כל הוצאות התכנון, רישוי, ההריסה, הבנייה והפיקוח וכל הוצאה לביצוע הפרויקט
11	יחולו על המשיב. עוד מבקש העותר להורות כי במקביל לביצוע הפרויקט ועד לסיום השלמתו
12	בפועל, יקבל העותר דירה מותאמת לצרכיו ולמגבלותיו בשכירות, במימון מלא של אגף
13	השיקום.
14	3. המשיב הגיש תגובה מקדמית במסגרתה טען כי יש לדחות את העתירה.
15	4. ביום 24.2.21 התקיים דיון מקדמי. לאחר מכן הוגש כתב תשובה מטעם המשיב.
16	5. ביום 9.6.21 התקיים דיון בעתירה לגופה. במסגרת הדיון שהתקיים ביום 9.6.21 הוסכם כך:
17	"מבלי לפגוע בטענות הצדדים, מוסכם כי ימונה מהנדס מומחה לנגישות אשר
18	יחווה דעתו לגבי אפשרויות לפתור את נושא ההתאמה של בתו [צ"ל "ביתו"] –
19	א.ר.ב] של העותר למגבלותיו ובכלל זאת להתייחס לשאלה האם ניתן להתאים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 20-11-71377 פלוני נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום ואח'

תיק חיצוני:

- 1 את הבית במצבו הקיים או שיש צורך בהריסה ובניה מחדש. המומחה יתבקש
2 לחוות דעתו ביחס לסדרי גודל של העלויות של הפתרונות שהוצעו על ידו.
3 המומחה יודיע מראש לבאי כוח הצדדים את מועד ביקורו במקום על מנת שיוכלו
4 להיות נוכחים בביקור ככל שימצאו לנכון. מוסכם כי המשיב יישא בהוצאות
5 המומחה כאשר ב"כ המשיב ציין כי בשלב זה ניתן אישור לסך של 5,000 ₪
6 בצירוף מע"מ וככל שיידרש סכום גבוה יותר יש לקבל אישור מראש. מוסכם כי
7 לאחר שתתקבל חוות דעתו של המהנדס הצדדים יבואו בדברים והמשיב ייתן
8 דעתו לסוגיית התאמת הדיור של העותר. הצדדים יידעו את ביהמ"ש כי
9 התקיימה פגישה עם ראש האגף שהביע עניין לבקר בביתו של העותר, העותר
10 מצפה לכך והצדדים יפעלו לתאם ביקור".
- 11 6. בהמשך לכך, מונה המהנדס אייל בן צבי כמומחה לנגישות מטעם ביהמ"ש.
12 במסגרת הכנת חוות הדעת, המהנדס בן צבי פנה לבית המשפט בבקשה לאפשר לו להסתייע
13 בקונסטרוקטור. לאחר שהתקבלו תגובות הצדדים, ניתנה ביום 15.3.22 החלטה לפיה
14 הצדדים ישאו בעלויות הקונסטרוקטור, כמימון ביניים, בחלקים שווים.
15 ביום 7.5.22 הוגשה לבית המשפט חו"ד של המומחה לנגישות.
16 בחו"ד נקבע כי המבנה הקיים אינו מותאם לאדם עם מוגבלות במצבו של העותר. עוד נקבע
17 כי לא ניתן להתאימו במצבו הקיים. כן פורט כי עפ"י חוות דעת של קונסטרוקטור לא ניתן
18 להסתמך על יסודות ושלד הבניין הקיים, לצורך התאמתו לתוכנית האדריכלית של המבנה
19 הנגיש וכי יש להרוס את המבנה הקיים ולבנות מבנה חדש במקום.
20 סה"כ עלות ביצוע התהליך הנ"ל הוערכה על ידי המומחה בסך של 2.140 מיליון ₪, נכון ליום
21 3.5.22. בחוות הדעת אף צוין כי יש לעדכן הסכום בהתאם לעדכונים במחירון הבניה.
- 22 7. לאחר שהתקבלה חו"ד המומחה הצדדים באו בדברים בנסיון להגיע להסכמות. בכלל זאת,
23 העותר אף נפגש עם ראשת אגף השיקום, והוסכם כי תוגש עבורו פנייה לוועדת למ"ד.
- 24 8. ביום 4.12.22 הוגשה הודעה מטעם העותר בה עתר לקביעת דיון נוסף בעתירה. להודעה צורף
25 מכתב שקיבל במסגרתו הודע לו כי וועדת למ"ד המליצה לאשר סך של 700,750 ₪ בתוספת
26 מע"מ ובסה"כ 819,877.5 ₪, המהווה מחצית מהסיוע הניתן לנכה 100% במצבו של העותר
27 "וזאת בהתחשב בכך שהקרקע עליה בנוי הבית, מהווה נתח משמעותי משווי, והינה כבר
28 **בבעלותך**". צורף גם פרוטוקול הדיון שהתקיים בפני ועדת למ"ד ממנו עולה כי הוועדה אימצה
29 את המלצת הוועדה המייעצת.
- 30 9. המשיב הגיש תגובה לפיה איננו מתנגד לקביעת דיון.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 20-11-71377 פלוני נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום ואח'

תיק חייוני:

10. בסמוך למועד הדיון שנקבע, העותר הגיש עיקרי טיעון נוספים מטעמו.
11. ביום 22.1.23 התקיים דיון בעתירה. לאחר מכן, הצדדים ביקשו ארכות להגשת הודעה האם הגיעו להסכמות.
12. ביום 2.3.23, הוגשה על ידי המשיב בקשה להגשת הודעה משלימה. ביום 9.3.23 הגיש העותר תגובה ובה התנגד נחרצות לבקשה. לטענתו, מדובר בהרחבת חזית. בקשה זו תידון במסגרת פסק הדין.
- טענות הצדדים**
- טענות העותר**
13. העותר טוען כי המשיבים ביססו את החלטתם על כך שטענת העותר כי יש להרוס את הבית ולהקים אחר תחתיו לצורך התאמתו למצבו, איננה נכונה. אין לאפשר למדינה להרחיב את חזית הטיעון מחוץ למסגרת ההחלטה מיום 10.9.20, אשר התבססה על טיעון לפיו ניתן להתאים ולהנגיש את הבית, שעה שזה היה הנימוק היחיד להחלטה. המומחה שמונה מטעם בית המשפט בהסכמת הצדדים קבע כי המבנה אינו מתאים לנכה במצבו של העותר ולא ניתן להתאימו אלא נדרש להרוס ולבנות מחדש. העלות בסך 2,140,000 ₪ נכון ליום 3.5.22 ויש לעדכנה. לפיכך, לנוכח חו"ד המומחה, יש לקבוע כי ההחלטה איננה יכולה לעמוד ולקבל את העתירה.
14. הטענות שהועלו על ידי המשיב בתגובה המקדמית ובכתב התשובה לגבי זכאותו של העותר להתאמה והנגשה של ביתו לא נטענו בהחלטה נשוא העתירה ואין לאפשרן.
15. העותר טוען שיש לדחות את טענת המדינה לפיה הזכות לסיוע נוסף בדיוור אינה עומדת לו, מאחר שקיבל סיוע לרכישת דירה בשנת 1978. המשיבים הוציאו ביולי 2014 את "תפיסת הפעלה CM דיוור לנכי +100%" (להלן: "תפיסת הפעלה"). בהתאם לסעיף 2(ב) לתפיסת הפעלה היא חלה גם על העותר שכן העותר לא קיבל סיוע לדיוור בהיותו בדרגת נכות זו (+ 100%).
16. המשיב הודה במסגרת עת"מ 18-03-45364 עו"ד יעקב זכאי נ' מ"י (פורסם במאגריס, 4.7.19) פסקה 10, כי תפיסת הפעלה מעניקות זכויות לנכים. לכן אין לקבל טענה של המשיב כי תפיסת הפעלה אינה מקנה זכויות מעבר למה שקבוע בהוראות אחרות. אין מקום לקבל טענה שהנוהל (תפיסת הפעלה) נכתב בחריגה מסמכות. יש לפרש את הנוהל לטובת הנכה. העותר מפנה לסעיף 1 שהוא סעיף המטרה וכן לסעיפים 2ב', 2ד' ו-2ז' לתפיסת הפעלה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 11-20-71377 פלוני נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום ואח'

תיק חיצוני:

17. העותר טוען כי לפי סעיף 5ח' לתפיסת ההפעלה ניתן לאשר סיוע החורג מההוראה, לרבות המרת יתרת המענק שלא נוצלה לטובת רכישת מגרש, לטובת הבנייה. לכן אין מניעה לאשר לו את מקסימום הסיוע הניתן להתאמת דיור לנכה +100%, גם כאשר אין צורך לרכוש קרקע.
18. העותר טוען כי לאור האמור בסעיף 5ח לתפיסת ההפעלה, אף ניתן לאשר סכומים החורגים מסכומי המקסימום הקבועים בהוראה.
19. העותר טוען כי יש לדחות את טיעוני המדינה המפנים להצעת חוק הנכים (תגמולים ושיקום) התשע"ז – 2017, שכן מדובר בהצעת חוק שלא נחקקה עד היום ולכן לא רלבנטית. המדובר בהצעה שתערע את מצב זכויותיו של העותר לעומת היום.
20. יש לבטל את החלטת המשיבים, שכן הם מעמידים בראש את שיקול החיסכון התקציבי ונמנעו מלהחליט על פתרון להתאמת דיור לעותר על פי מגבלותיו. ההחלטה נגועה בחוסר סבירות קיצונית.

טענות המשיבים

21. לטענת המשיב, בהתאם למדיניות הנוהגת, הסיוע הניתן מכח הוראת משרד הבטחון 45.14 (להלן: "ההוראה"), ניתן לנכים מחוסרי דיור. ביחס לנכים שהם בעלי דירה, ניתן סיוע בסכום ההפרש שבין מחיר המכירה של הדירה שבבעלותם לבין סכום המענק. בכך מושגת תוצאה לפיה נכה בעל דירה, שמחירה נמוך יותר מהמענק, יהיה (אם יבחר למכור את הדירה ולהפוך בכך ל"חסר דיור") באותה נקודת מוצא כמו נכה שהוא חסר דיור (סעיף 53 לכתב התשובה).
22. בפרוטוקול הדיון מיום 22.1.23, צוין כי הטענה המרכזית של המשיבים היא משפטית. אין המדובר בטענה הקשורה להיסטוריה של הטיפול בעותר או לסבירות. לפי הנטען, מדובר בעניין של סמכות. כאשר לפי המדיניות כמפורט לעיל, מקוזזים מסכום הסיוע המופיע בהוראה את מחיר המכירה של הנכס (הקיים) של הנכה. בכך נוצר כאמור, לפי הנטען, שוויון בין נכה + 100% חסר דירה ובין נכה כאמור בעל דירה. יצוין כי לפי גישה זו, נכה שיש לו דירה ששוויה כשווי הזכאות (כ-1.4 או כ-1.6 מיליון ₪) אינו זכאי לדבר מכח הוראה זו.
23. המשיב טוען כי העיגון הלשוני לפרשנות האמורה נמצא בסעיף 6א להוראה שמתייחסת ל"נכה הזכאי לעזרת המשרד בדיור והמעוניין לרכוש דירה, בית או מגרש לצורך בית בית..." העולה בקנה אחד עם תפיסת המשיב מי שזכאי לסיוע הוא נכה שאינו בעל דירה.
24. המשיב מציין כי אותה גישה לפיה יש לקזז את שווי הנכס הקיים, באה לידי ביטוי בהצעת חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון מס' 30) תשע"ז-2017, הגם שהסכומים לסיוע לפי הצעת החוק יהיו גבוהים יותר. לטענת המשיב יש בכך כדי לבסס את המדיניות האמורה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 20-11-71377 פלוני נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 25. לטענת המשיב, יש לדחות את טענת העותר כי אין לאפשר למשיב להעלות את הטענות
2 האמורות, שלא הועלו במכתב המשיבה 3. המדובר בטענות הנוגעות לגדרי הסמכות של גורמי
3 האגף. גם אם במקרה זה מדובר במדיניות שאיננה כתובה, גורמי אגף השיקום פועלים על פיה
4 ואינם יכולים לחרוג ממנה. אין המדובר בפרשנות חוק אלא מדובר בהוראות שהן מקור
5 ההטבה.
- 6 26. לשיטת המשיב, הפתרון למצבים כדוגמת מצבו של העותר הוא באמצעות פנייה לוועדת
7 החריגים, היא ועדת למ"ד. הנושא הועלה בוועדת למ"ד, המחוז המליץ על סיוע של 1.6 מיליון
8 ש"ח והוועדה החליטה לאשר לעותר סיוע בסכום של 819,877.5 ש"ח (כולל מע"מ).
- 9 27. המשיב ציין בדיון שהתקיים ביום 22.1.23 כי אין טענה שהעותר אינו זכאי בשל סיוע שקיבל
10 בעבר.
- 11 28. באשר לעת"מ 18-03-45364, אין מחלוקת על כך שתפיסת ההפעלה מעניקה זכויות לנכים.
12 השאלה היא האם תפיסת ההפעלה מעניקה זכויות מעבר למה שמעניקה הוראה 45.14 ועמדת
13 המשיב היא שאין הדבר כך.
- 14 **דיון והכרעה**
- 15 29. הסיוע אותו מבקש העותר לקבל נסמך בעיקרו על הוראת משרד הבטחון מס' 45.14. בהתאם
16 להוראה זו ניתן סיוע בדיוור לנכים בדרגת נכות +100%. אין חולק כי העותר הינו נכה בדרגת
17 +100% (אישור צורף כנספח א1 – א2 לעתירה).
- 18 30. במסגרת ההוראה קיימת הבחנה בין נכים המתגוררים בדירות השייכות למשרד הבטחון לבין
19 נכים שאינם מתגוררים בדירות של משרד הבטחון. העותר נמנה על הקבוצה השנייה שכן הוא
20 מתגורר בבית השייך לו.
- 21 31. עוד יצוין כי במסגרת ההוראה נקבע כי הזכאות למימון בדיוור, נחלקת לפי רמת הנכות (רמה
22 א' ורמה ב').
- 23 32. המשיב טוען כי אין מקום לקבל את העתירה שכן בהתאם למדיניות המשיב, כאשר מדובר
24 בנכה שיש לו בית בבעלותו, הוא זכאי אך להפרש בין מחיר המכירה לבין סכום המענק
25 המקסימלי. בענייננו, מאחר והעותר מתגורר בבית שהוא בבעלותו, ואין חולק שערכו של
26 הבית עולה על שווי המענק, המקום לסייע לו הוא במסגרת ועדת למ"ד בלבד.
- 27 בטרם אדרש לטענת המשיב לגופה, יש לדון בטענת העותר לפיה אין מקום לאפשר למשיב
28 להעלות טענות שלא הופיעו במכתב התשובה שביחס אליו הוגשה העתירה, כאשר כל שצוין

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 20-11-71377 פלוני נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 במכתב כנימוק לדחיית הבקשה של העותר, הוא שניתן להתאים את הבית. לטענת העותר,
2 משהתברר מחו"ד מומחה בימ"ש שזה אינו מצב הדברים, דין ההחלטה להתבטל.
- 3 אינני מקבלת טענה זו של העותר. כפי שפורט לעיל, העתירה הוגשה לאחר שהתקבלה החלטה,
4 שאכן הייתה מבוססת על הנחה של המשיב לפיה ניתן להתאים את הבית למגבלותיו של
5 העותר. יחד עם זאת, המשיב העלה במסגרת התגובה המקדמית וכתב התשובה טענות לגבי
6 מדיניות המשיב ואופן יישום ההוראה. אינני סבורה כי הנימוק שניתן להחלטה, שעה שהמשיב
7 סבר שמבחינה עובדתית אין צורך בהריסת הבית לצורך התאמתו, מונע העלאת טענות נוספות
8 שאמורות להתייחס גם למצב דברים שבו ייקבע כי נדרש להרוס את הבית.
- 9 זאת ועוד, במסגרת ההליך מונה בהסכמה מומחה מטעם בית המשפט. בדיון מיום 9.6.21,
10 שבו הוסכם על מינוי המומחה, ההסכמה נעשתה מבלי לגרוע מטענות הצדדים. כמו כן, ב"כ
11 המשיב הודיע באותו דיון כי לכשתקבל חוות הדעת, היא תונח בפני הגורמים המוסמכים
12 לקבלת החלטה (עמ' 7 לפרוט' הדיון). בפועל, העתירה המשיכה להתברר. בנסיבות אלו, אני
13 סבורה כי אין בכך שהתקבלה חוות דעת כדי למנוע מהמשיב לעמוד על טענותיו, כפי שהועלו
14 בתשובה לעתירה.
- 15 33. לגופו של עניין, המשיב טוען כי בהתאם למדיניות המשיב או לסמכות של המשיב לתת את
16 הסיוע, בכל הנוגע לנכה המתגורר בבית שבעלותו, הזכאות הינה להפרש בין הסכום הקבוע
17 בהוראה לשווי המכירה בלבד. המדובר במדיניות שלפי הנטען, נועדה להביא לשוויון בין
18 הסיוע הניתן לנכה שאין לו בית בבעלותו לבין נכה שבעלותו בית, אותו באפשרותו למכור.
19 המשיב טוען כי מדיניות זו יושמה בהחלטות שניתנו ביחס למספר נכים אחרים ובכתב
20 התשובה הובאו דוגמאות לכך. עוד נטען כי ניתן למצוא עיגון לשוני למדיניות זו בלשון
21 ההוראה.
- 22 באשר לטענות אלו בנוגע לפרשנות ולמדיניות המשיבים, נשאלת השאלה האם מדיניות כזו,
23 כמדיניות או פרשנות גורפת, היא ראויה. זאת בפרט, שעה שהמשמעות המעשית היא שכל
24 נכה בעל דירה בשווי של 1.4 מיליון ש"ח או 1.6 מיליון ש"ח (בהתאם לרמת הנכות), לא יהא זכאי
25 לסיוע לצורך התאמה של מגורים לצרכיו, הנובעים מנכותו.
- 26 מכל מקום, מבלי להכריע בשאלה האם מדיניות או פרשנות זו של ההוראה נכונה וראויה, אני
27 סבורה כי בכל מקרה, על הרשות לבחון את יישום מדיניותה בהתאם לנסיבות הספציפיות
28 המונחות בפניה, ובענייננו – נסיבותיו של הנכה והמקרה.
- 29 בפסיקה נקבע לעניין זה, בין היתר, כך :

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 71377-11-20 פלוני נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום ואח'

תיק חיצוני :

1 "אין מנע או פסול, כי רשות, אשר המחוקק הפקיד בידיה ביצוע תפקיד
2 הקשור בשיקול-דעת, תגיע למסקנה בדבר הצורך לשנות את הנוהג, הצורה, או
3 השיקול במדיניות ביצוע התפקיד - כאשר הדבר מתחייב כתוצאה מניסיון העבר,
4 משינוי נסיבות או עקב גורמים אחרים, שיש להם נגיעה או השלכה באותו נושא.
5 אולם ברור הוא כי שינוי מדיניות חייב להיות מודרך בשיקול של הגשמת החוק
6 ורוחו; משום כך, כאשר מדובר בהפעלת שיקול-דעת כלפי אנשים אינדיווידואליים
7 בעלי נתונים ותכונות שונים, אין מקום לנקוט ולקבוע מדיניות אחידה ונוקשה,
8 כאשר עצם מטרת החוק היא, כי יופעל שיקול הדעת כלפי האדם המסוים דווקא,
9 תוך התחשבות בנסיבותיו המיוחדות. במרכזו של סעיף 36 הנ"ל עומד הנכה
10 הספציפי; ואין צורך להדגיש, כי אין דומה נכה צעיר בעל שיעור נכות גבוה לנכה
11 מבוגר בעל נכות נמוכה. לגבי כל אחד מהם עשויים היות שיקולים שונים, אם ראוי
12 לאפשר לו לזוותר על תגמול קטן יותר ויציב לכל ימי חייו, שיקבל על-פי החוק,
13 תמורת הסיכוי לזכות בפיצוי נזיקין חד-פעמי וגדול יותר. והשיקולים אינם רק
14 בקשר לגיל ולשיעור הנכות; בלי להרחיב הדיבור ניתן להצביע על שורה ארוכה של
15 גורמים שיש לשקול, כגון מצב משפחתי, הכשרה מקצועית, סיכויי שיקום, מעמד
16 כלכלי וכדומה גורמים, שבמשקלם הכולל והמצטבר עשויים להצדיק את המסקנה
17 בדבר מתן ההסכמה להחזר התגמולים ששולמו לפי החוק כדי להחיות את תביעת
18 הנזיקין או לסרב לה.

19 ואולם כאשר הרשות המוסמכת קובעת לעצמה מדיניות יחידה וכלל נוקשה שלא
20 להסכים להחזר תגמולים על-ידי שום נכה, לבד מבמקרים בהם מדובר בקיצבה
21 מינימאלית או מוגבלת בזמן, הריהי שוללת מעצמה את שיקול הדעת שהעניק לה
22 המחוקק לבחון כל מקרה ספציפי לגופו, ולגבי מי שאינו משתייך לקבוצה האחרונה,
23 באה החלטת סירוב מכוח ההחלטה על מדיניות נקוטה; וזה אינו על-פי לשון החוק
24 ורוחו. ניתן לומר כי בהחלטה כזו יש משום תחיקה אדמיניסטרטיבית, המגבילה
25 את רצונו של המחוקק, שביקש, כי יישקל ויבחן עניינו של כל נכה לגופו ובצורה
26 עניינית, תוך התחשבות בכל הגורמים והנסיבות הנוגעים לאותו נכה ספציפי
27 מבחינת טובתו.

28 משום כך תשובת המשיבים 1-2 בתצהירים, כי "... בשלוש השנים האחרונות
29 לא ניתנה הסכמה במקרים דומים למקרהו של העותר", אינה תשובה לטרונייתו
30 של העותר. והכלל, שקבעו לעצמם משיבים אלה, כי רק לבעלי קיצבה מינימאלית
31 או מוגבלת בזמן הסיכוי לקבל הסכמה להחזר התגמולים, אין לו עמידה." (בג"ץ

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 20-11-71377 פלוני נ' קצין התגמולים- משרד הבטחון- אגף השיקום ואח'

תיק חיצוני :

- 1 92/83 נסים נגר נ' מנהלת ענף ביטוח נפגעי עבודה במוסד לביטוח לאומי (פורסם
2 במאגרים, 26.2.85) (פסקה 9)).
3 ובספרות הובאו הדברים הבאים :
- 4 **"... אם הרשות מגבשת מדיניות כללית, עליה לבחון אם ראוי ליישם מדיניות זו**
5 **באשר להחלטה מסוימת שהיא נדרשת לקבל, כלומר בהתייחס לעובדות ולנסיבות**
6 **שנטענות לפניה..."**
- 7 **הרשות גם אינה יכולה לקבל החלטה על בסיס עמדה עקרונית, בלי לבחון את**
8 **העובדות והשיקולים המוצגים לפניה.... הצד השני של המטבע הוא, שגם כאשר**
9 **הרשות מקבלת החלטה עקרונית באשר למדיניותה, אין בכך כדי למנוע קבלת**
10 **החלטה אחרת המנוגדת לה, על סמך הפעלת שיקול דעת באשר לעובדותיו של מקרה**
11 **נתון."** (דפנה ברק ארז, משפט מינהלי (כרך א, 2010) עמ' 201 – 203, וההפניות שם).
- 12 אני סבורה כי דברים אלו יפים בפרט לענייננו, כאשר מדובר בטיפול בנכי צה"ל, הסובלים
13 מדרגת נכות כה גבוהה, נכות מיוחדת של 100% והמטרה של ההוראה היא לסייע להם. כפי
14 שמפורט כמטרת תפיסת ההפעלה שבאה לישם את ההוראה, שם נכתב כך : 1. **מטרה מתן**
15 **פתרון זיור קבע לנכי צה"ל קשים במיוחד, בדרגת נכות 100+, בהתחשב בצרכיהם**
16 **המיוחדים בגין מגבלות הנכות הקשה."**
- 17 בכל הנוגע לעותר, המדובר בנכה בדרגת 100% +, אשר בנוסף לנכותו הפיסית, סובל אף
18 מהפרעת דחק פוסט טראומטית PTSD. העותר טוען כי בשל כך ישנה חשיבות לכך שימשיך
19 לחיות בביתו ולכן אינו מעוניין למכור את הבית ולקנות דירה מותאמת (ר' עמ' 4-5 לפרוט'
20 הדיון מיום 24.2.21). בדיון האחרון אמנם צוין ע"י המשיבים כי לא הובאה חוות דעת מטעם
21 העותר בעניין. עם זאת, בדיון שהתקיים בוועדת למי"ד נאמר כך :
- 22 **"נציגת היועמ"ש ציינה כי משיקולים שיקומיים, על הנכה להישאר בסביבה**
23 **המוכרת של ביתו ולכן ההצעה של מכירה אינה ישימה"**. (נספח 3 לעיקרי הטיעון
24 מיום 19.1.23).
- 25 בנסיבות מיוחדות אלו שבהן אף נציגת היועמ"ש (בוועדת למי"ד) ציינה שמטעמים שיקומיים
26 מכירת הבית אינה ישימה, נראה שהטעם העומד מאחורי המדיניות לפיה יש להגביל את
27 המענק להפרש בין שווי המכירה לגובה המענק, אינו יכול לעמוד. בנסיבות אלו, הטיעון
28 לפגיעה בשוויון בין נכים, שלטענת המשיב עומד מאחורי גישתו, אינו רלבנטי. זאת, לנוכח
29 הנסיבות הספציפיות של העותר, הנובעות מנכותו.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 20-11-71377 פלוני נ' קצין התגמולים- משרד הבטחון- אגף השיקום ואח'

תיק חיצוני:

- 1 34. לפיכך, ומשעה שבהתאם לחו"ד מומחה ביהמ"ש אשר מונה בהסכמה הבית אינו מתאים
2 ואינו ניתן להתאמה, לצרכיו הרפואיים של העותר הנובעים מנכותו, ושעה שהמשיב לא חלק
3 על מסקנות חוות הדעת, אני סבורה כי מן הראוי לאפשר לעותר לקבל את המענק בהתאם
4 להוראה.
- 5 35. בכל הנוגע לכך שבהתאם להוראה, המענק אמור להיות בחציו עבור הקרקע, הפנה ב"כ העותר
6 לסעיף 5 ח' לתפיסת ההפעלה (נספח כב' לעתירה), שם צוין כי "במידה והזכאי מבקש סיוע
7 החורג מההוראה (לרבות המרת יתרת המענק שלא נוצלה לרכישת המגרש, לטובת הבניה),
8 בסמכות המחוז להעלות המקרה לדין בפני ועדת החריגים, עוד בטרם אישור תוכנית הדיור,
9 בהתאם לאמור בתפיסת הפעלה זו". לפיכך, אין מניעה עקרונית להסיט את כספי המענק
10 לטובת הבניה. אני סבורה כי מן הראוי לעשות כן בנסיבות המיוחדות של מקרה זה ולנוכח
11 העובדה שבהתאם לחוות דעת מומחה בית המשפט ממילא עלות ביצוע ההליך גבוהה יותר
12 (2,140,000 ש"ח נכון ליום 3.5.22).
- 13 36. כפי שצוין לעיל, המשיב ביקש להגיש הודעה משלימה לגבי רמת הנכות המיוחדת של העותר
14 והאם הוא משתייך לרמה א' או לרמה ב', וזאת לאחר שבמסגרת התשובה לעתירה צוין כי
15 העותר בדרגת נכות מיוחדת א'. בבקשה פורט כי בכתב התשובה צוין כי העותר משתייך לרמה
16 א' ואילו מהחלטת ועדת למי"ד שניתנה בעניינו של העותר עולה כי העותר משתייך לרמה ב',
17 שכן סכום הסיוע אושר לו נגזר מסכום הסיוע לכי +100% ברמה ב'. ב"כ המשיב התייחס
18 לכך בדיון וציין כי הוא מבקש לבדוק זאת. לכן, מבוקש להגיש הודעה משלימה על מנת
19 להעמיד את הדברים על דיוקם. העותר התנגד לכך לנוכח עמדת המשיב בכתב התשובה
20 ומאחר שהבקשה הוגשה לאחר שהסתיים הדיון בעתירה.
- 21 37. שקלתי את טענות הצדדים. בכתב התשובה שהוגש על ידי המשיבים צוין מפורשות כי העותר
22 הוא בדרגת נכות מיוחדת +100% רמה א'. בהתאם לכך אף פורט בסעיף 70 לכתב התשובה
23 לעניין סכום הזכאות שם נאמר כך: "...ביחס לעותר, המשתייך לקבוצה א' של הנכים עליהם
24 חלה ההוראה, סכום המענק המרבי הינו כ-1.7 מלש"ח (וזאת אם נתעלם מכך שהעותר
25 מחוסר דיור). לפיכך, אין בסיס בהוראות האגף לדרישות העותר כי כלל הוצאות השיפוח
26 וההריסה יחולו על המשרד..." כתב התשובה נתמך בתצהירה של הגב' אורנה מזרחי, ראש
27 תחום בקרת דיור ושיקום רווחתי באגף שיקום נכים, וזאת אף בהתייחס לסעיף 70 האמור.
- 28 הבקשה להגשת הודעה משלימה הוגשה לאחר תום הדיון, ולא נתמכה בתצהיר. כפי שפורט
29 בכתב התשובה עצמו, פניות העותר למשיב בעניין התאמת הדיור החלו כבר בשנת 2005. בשנת
30 2020 נדונה הבקשה העדכנית נשוא העתירה. מאז שנת 2020 מתבררת העתירה שבפניי. מדובר
31 בעניין המצוי בידיעת המשיבים ובשליטתם. בנסיבות אלו, אינני סבורה כי יש מקום לאפשר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 20-11-71377 פלוני נ' קצין התגמולים- משרד הבטחון-אגף השיקום ואח'

תיק חיצוני:

- 1 למשיב לשנות את חזית הטיעון בשלב מאוחר זה, בשל התייחסות בהחלטת ועדת למי"ד,
2 שבאה לידי ביטוי בסכום שנקבע על ידה, בנסיבות שפורטו לעיל. **לפיכך, לא מצאתי להיעתר**
3 **לבקשת המשיב.**
- 4 38. העותר מבקש להורות כי על המשיב לשאת במלוא הוצאות ההריסה והבניה מחדש. בהתאם
5 לחוות דעת המומחה, עלויות אלו עולות על סך המענק המרבי. העותר הפנה בעניין זה לסעיף
6 5(ח) לתפיסת ההפעלה. בסעיף 5(ח) נקבע כי: **"במידה והזכאי מבקש סיוע החורג מההוראה**
7 **(לרבות המרת יתרת המענק שלא נוצלה לרכישת המגרש, לטובת הבנייה), בסמכות המחוז**
8 **להעלות המקרה לדיון בפני ועדת החריגים, עוד בטרם אישור תוכנית הדיור, בהתאם לאמור**
9 **בתפיסת הפעלה זו".** כפי שפורט לעיל, עניינו של העותר הובא, במסגרת המגעים שהתנהלו
10 בין הצדדים לאחר שהוגשה חוות דעת מומחה בית המשפט. המשיב ציין כי הפנייה לוועדת
11 החריגים הייתה בבקשה לאשר סך של 1.6 מיליון ₪ וועדת החריגים החליטה, כאמור, לאשר
12 סכום נמוך יותר. המשיב ציין בהודעה שהוגשה על ידו, שאין מניעה להביא את עניינו של
13 העותר פעם נוספת בפני ועדת החריגים.
- 14 אני סבורה כי משעה שטרם נעשתה פנייה לוועדת החריגים לצורך אישור סכומים העולים על
15 הסכום המקסימלי הקבוע בהוראה, מן הראוי כי העותר ימצא את ההליך הקבוע בסעיף 5ח
16 לתפיסת ההפעלה. לפיכך, על העותר יהיה לפנות לוועדת החריגים, בטרם פנייה לבית המשפט
17 בעניין זה. מובהר כי אין בהחלטה זו כדי למנוע מהעותר לפעול למיצוי זכויותיו, ככל שיהא
18 צורך בכך, לאחר הפנייה לוועדת החריגים, ככל שתעשה.
- 19 39. העותר מבקש להורות למשיב למנות צוות CM בהתאם לתפיסת ההפעלה, אשר יסייע לעותר
20 לממש את הפרויקט. אני מקבלת את בקשת העותר. במסגרת הסיוע שיינתן על ידי הצוות, מן
21 הראוי לשקול אפשרות לשוב ולפנות לוועדת למי"ד. כמפורט לעיל. כמו כן, מן הראוי למצות,
22 במידת הצורך, כל פתרון אחר שיסייע לעותר.
- 23 העותר ביקש להורות כי על המשיב לממן עלויות השכירות של מגורים חלופיים במהלך
24 הבנייה. מעיון בפרוטוקול הדיון בוועדת למי"ד (ר' עמ' 4 לפרוט' הדיון שצורף להודעת העותר)
25 עולה כי נאמר שם שבהתאם להוראות האגף, העותר יהיה זכאי לסיוע בשכירות לתקופה של
26 שנתיים במהלך הבנייה). בעניין זה יחולו הוראות האגף. ככל שיהיה צורך בסיוע בנושא
27 שכירות מעבר לכך, העותר יוכל לפנות לוועדת למי"ד, כמפורט לעיל. גם בהקשר זה מובהר כי
28 אין בהחלטה זו כדי למנוע מהעותר לפעול למיצוי זכויותיו, ככל שיהא צורך בכך, לאחר
29 הפנייה לוועדת החריגים, ככל שתעשה.

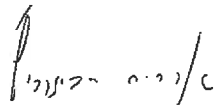
בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 71377-11-20 פלוני נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום ואח'

תיק חיצוני:

- 1 40. סיכומו של דבר, העתירה מתקבלת במובן זה שאני מורה כי העותר זכאי לקבל את המענק
2 המרבי המגיע לנכה בדרגת נכות 100% + ברמה א' לפי הוראה 45.14. כמו כן, המשיב ימנה
3 צוות CM בהתאם לתפיסת ההפעלה.
- 4 אני מחייבת את המשיב לשאת בהוצאות העותר (אגרת משפט וכן שכ"ט ששולם על ידי
5 העותר לקונסטרוקטור) בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהמועד שבו הוצאו ועד
6 התשלום המלא בפועל ובנוסף לכך בשכ"ט עו"ד בסך כולל של 25,000 ₪. סכומי ההוצאות
7 ושכ"ט ישולמו תוך 60 יום מהיום.
- 8 משעה שפסק הדין כולל התייחסות למידע רפואי ביחס לעותר, וליתר זהירות, אני מורה
9 מכח הוראות סעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד – 1984, בדבר איסור
10 פרסום שמו או כל פרט מזהה אחר ביחס לעותר וזאת עד להחלטה אחרת של בית המשפט.
11 ב"כ הצדדים יגישו התייחסותם לנושא איסור הפרסום עד ליום 17.5.23.
- 12 המזכירות תמציא את פסק הדין לב"כ הצדדים.

13
14 ניתן היום, כ"ו ניסן תשפ"ג, 17 אפריל 2023, בהעדר הצדדים.
15

16
17

איריס רבינוביץ ברון, שופטת